

سود تجارت سیگار عزم دولت‌ها را سست می‌کند.

هنگامی که در اواخر سال ۱۹۹۲ اجرای قوانین غلاظ و شدادی علیه کشیدن سیگار در فرانسه آغاز شد، فرانسویها چنان واکنشی نشان دادند که از زمان هجوم پارسی‌ها به زندان باستیل بی‌سابقه بوده است. سیگار کشان فرانسوی که بیش از یک سوم جمعیت بالای ۱۲ سال این کشور را تشکیل می‌دهند فریاد می‌زدند «آزادی و برابری» و سوگند می‌خورند که به دود کردن سیگار تا دم مرگ ادامه خواهند داد.

علی‌رغم قوانین سختی که تعداد اماکن عمومی مجاز برای کشیدن سیگار را در فرانسه محدود می‌کند، مردم با سماجت در همه جا سیگار دود می‌کنند. محل‌های تعیین شده برای غیر سیگاری‌ها در ادارات و رستوران‌ها نادیده گرفته می‌شود. در ایستگاه‌های حمل و نقل مسافر نیز کسی به سیگار نکشیدن در بخش غیر سیگاری‌ها اهمیت نمی‌دهد. تا به امروز، تنها یک شهروند فرانسوی به خاطر کشیدن سیگار در اماکن غیرمجاز تحت پیگرد قرار گرفته و او هم به این دلیل به نزد قاضی برده شده که چون از او خواسته بودند محل غیر سیگاری‌های را ترک کند عصبانی شدخ و با پرت کردن یک پارچ آب، کودک پنج ساله‌ای را مجروح کرده بود. در سراسر جهان، قانونگذاران کوشیده‌اند با محدود کردن اماکن مجاز برای کشیدن سیگار، ممنوعیت تبلیغات سیگار، بستن عوارض بر سیگار و انتشار هشدارهای تکان دهنده بهداشتی صنعت تنباکو را زیر پا خاموش کنند. اما به جز چند استثناء چشمگیر، مانند سنگاپور و استرالیا، نگرش‌های فرهنگی و عادات، با محدودیت کشیدن سیگار شدیداً مخالفت می‌کند. غیر آمریکائیان که به نظر می‌آید برای استنشاق فرهنگ مبتذل آمریکائی بیش از حد مشتاق هستند، مخالفت آمریکا با کشیدن سیگار را نوعی عصبیت بیش از حد متعارف تلقی می‌کنند!

ایرپدبان معنا نیست که تلاش‌های ضد کشیدن سیگار قابل صرف نظر کردن هستند. ممنوعیت کشیدن سیگار در ساختمان‌ها، سینماها، بیمارستانها و مدارس در سراسر اروپا و آسیا به اجرا

درمی‌آیند. البته در اکثر موارد غیرموفق. براساس این نظریه که جوانان از طریق نمونه‌های رفتاری دیگران تحت تأثیر قرار می‌گیرند، پرسنل نظامی سنگاپور مجاز نیستند در ملاء عام سیگار بکشند، و به معلمان در امارات متحده عربی از طرف مقامات اداره بهداشت هشدار داده شده که فوراً سیگار را ترک کنند. در هندوستان که بالاترین میزان سرطان دهان (عمدتاً به خاطر جویدن تنباکو و رواج کشیدن برگ‌ی پیچیده پر از تنباکو

بنام بیدیس (Beedis) شیوع دارد، شخصیت‌های سیگاری در فیلم‌های سینمایی و تبلیغاتی هندی تقریباً همیشه افرادی منفی و منفور هستند. در آمریکای جنوبی نیز که مخالفت عمومی بر ضد کشیدن سیگار روبه اوج است، دولتهای کلمبیا و بزرگ‌ترین تبلیغات تلویزیونی سیگار را تنها در ساعاتی که مخصوص تماشای تلویزیون بزرگسالان اعلام شده مجاز کرده‌اند. حکومت کانادا اجرای اقداماتی را برای متوقف کردن کشیدن سیگار شروع کرده است. از جمله اینکه مالیات سرسام‌آوری بر

سیگار بسته است، اما این مالیات به رواج بازار سیگار قاچاق وارداتی از مرز مشترک آمریکا-کانادا منجر شده است.

سودجویی فواتر از جان آدم

جایی که سود تجارت تضمین شده باشد، ناگزیر راهی برای نادیده گرفتن قانون پیدا می‌شود. در اروپا، آسیا و آمریکای جنوبی، تولیدکنندگان سیگار می‌کوشند با قبول پرداخت هزینه‌های برنامه‌های فرهنگی و ورزشی نام محصول خود را در اذهان مردم حفظ کنند. در مجارستان تولیدکنندگان سیگار همه به این نتیجه رسیده‌اند توزیع آگهی‌های تبلیغ سیگار به خطر پرداخت یک جریمه ۱۰۰ دلاری می‌ارزد چرا که سود حاصل از فروش سیگار بسیار بیشتر از این مبلغ است. رستوران‌داران فرانسوی هم ترجیح می‌دهند خطر شکایت، و به دنبال آن پرداخت یک جریمه ۱۰۳۵ دلاری را به جان بخزند تا اینکه هواکش‌های قوی ۴۰۰۰ دلاری نصب کنند. تا به امروز تنها یک صاحب رستوران در بوردونه فرانسه به خاطر جانی ندادن یک مشتری غیر سیگاری در بخش غیر سیگاری‌های رستورانش به دادگاه فرا خوانده شده است. او می‌گوید «مگر این رستوران به من تعلق ندارد؟ پس من می‌توانم هر طوری که دوست دارم آنرا اداره کنم.»

دولتهایی که به درآمد ناشی از صنعت سیگار متکی هستند تمایلی به دست کشیدن از درآمد سیگار و اجرای مقررات سخت علیه سیگاری‌ها ندارند. در اندونزی، جایی که ۶۴٪ مردم سیگاری هستند، مقامات دولتی با طرفداران پارلمانی تدرستی که تقاضای ممنوعیت کشیدن سیگار را دارند مخالفت می‌کنند زیرا مبارزه علیه سیگار ۲۰ میلیون شغل را به خطر می‌اندازد. زمانی که هند در راستای آزادسازی عمومی اقتصادی مجبور خواهد شد عوارض بسیاری از کالاها را حذف کند، دهلی نوبه نحوه فزاینده‌ای به مالیات بر سیگار وابسته می‌شود. مشابه همین وضع در مورد چین صادق است. در حالی که مقامات چینی نسبت به سیگار کشیدن روی تشرش می‌کنند، اما برای مهار صنعتی که در سال ۱۹۹۲، ۵/۲۶ میلیارد دلار سود نصیب

کشور کرده و ۴/۸ میلیارد دلار آن بصورت مالیات به جیب دولت چین سرازیر شده - دست به اقدامی جدی نمی‌زنند.

در شرایط کنونی، اگر هم دولت‌ها بخواهند با استعمال دخانیات مبارزه کنند قبل از مبارزه با مردم سیگاری خود باید با تولیدکنندگان سیگار آمریکا بجنگند زیرا شرکت‌های آمریکائی با از دست دادن بازار سیگار در داخل آمریکا، به بازارهای خارجی روی می‌آورند. شرکت‌های آمریکائی بخصوص به روسیه و اروپای شرقی چشم طمع دوخته‌اند و در صدد بلعیدن کارخانجات تولید سیگار و تنباکو در مجارستان و جمهوری چک برآمده‌اند. آنها همچنین اشتها تیز کرده‌اند تا شش کارخانه دولتی تولید سیگار در لهستان را ببلعند.

در این دهه، از زمانی که ژاپن با بی‌میلی بازار خود را بر روی سیگارهای خارجی گشود، سه شرکت آمریکائی ۱۷/۵ درصد بازار سیگار ژاپن را در اختیار گرفته‌اند. آقای اتانابو که ریاست گروه پارلمانی مخالفان کشیدن سیگار را به عهده دارد، صادرات تنباکو آمریکا به آسیا را «جنگ تریاک دیگری» می‌نامد. در حالی که جنگ تریاک در قرن نوزدهم تنها سه سال طول کشید اما جنگ سیگار احتمالاً تا چندین دهه ادامه خواهد داشت.

دو نمونه از ضعف نفس‌های بشری:
* ممنوعیت تبلیغات برای سیگار در چین در برخورد با تصاویر دنگ شیائو پینگ - از رهبران طرف توجه چینی‌ها - که در آنها او را در حالی نشان می‌دهد که با حظ و نشاط سیگار دود می‌کند، اثر خورد را از دست می‌دهد.

* در ماه فوریه گذشته پارلمان اسرائیل قانونی را از تصویب گذراند که به موجب آن کشیدن سیگار در محل کار ممنوع شد. اما اسحاق رابین - نخست وزیر - که سیگاری قهار است در جلسات هفتگی کابینه همچنان سیگار دود می‌کند و می‌گوید نمی‌خواهد ربا کاری کند. رابین از امضای این قانون خودداری کرده است!

منبع: تایمز ماه مه
برگردان: سرویس ترجمه «گزارش» □